

การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน
ประจำเขตการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

นายจอมจันทร์ จิตรมณี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-330-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016718

A STUDY OF THE PERFORMANCE OF THE INSTRUCTIONAL SUPPORTIVE
FUNCTION SUPERVISORS ATTACHED TO THE EDUCATION. REGION UNDER THE
JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION

Mr. Jomjan Jitmanee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-330-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน
ประจำเขตการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

โดย

นายจอมจันทร์ จิตรมณี

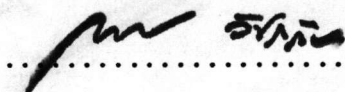
ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ นุสสวัสดิ์

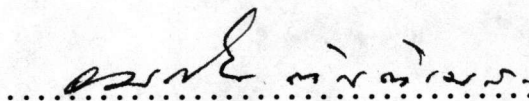
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

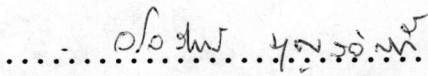
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

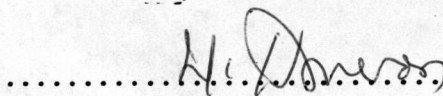
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย คันติเมธ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ นุสสวัสดิ์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุสนี้ เถรยอด)

จอมจันทร์ จิตรมณี : การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน
ประจำเขตการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา (A STUDY OF THE PERFORMANCE OF THE
INSTRUCTIONAL SUPPORTIVE FUNCTION SUPERVISORS ATTACHED TO THE
EDUCATION REGION UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL
EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. 252 หน้า ISBN 974-577-330-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานและปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ฝ่าย
นิเทศงานสนับสนุนการสอน ประจำเขตการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน
76 ฉบับ ไปยังประชากรซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน ประจำเขตการศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนทั้งสิ้น จำนวน 74 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.37
วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารประกอบและวิเคราะห์
ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอนแต่ละคนจะปฏิบัติงานเพียงบางงาน
ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น ส่วนใหญ่จะปฏิบัติงานด้านนิเทศ ติดตามและประเมินผล ปฏิบัติโดยวิธี แจ้งให้
โรงเรียนทราบถึงกำหนดแผนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และนิเทศตามคำขอ ร้องลงมาปฏิบัติงานด้าน
วางแผนให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมสามัญศึกษา ปฏิบัติโดยวิธี วิเคราะห์วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และ
จุดเน้นของนโยบาย ส่วนด้านจัดหา จัดทำสื่อ ปฏิบัติน้อยที่สุด งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายส่วนใหญ่
ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติให้กับหน่วยศึกษานิเทศก์เขต และสำนักงานศึกษาธิการเขต ส่วนปัญหาในการปฏิบัติงาน
พบว่าขาดงบประมาณ ขาดเครื่องมือนิเทศ และไม่มีโอกาสเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาตนเอง

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

JOMJAN JITMANEE : A STUDY OF THE PERFORMANCE OF THE INSTRUCTIONAL SUPPORTIVE FUNCTION SUPERVISORS ATTACHED TO THE EDUCATION REGION UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. VALAIRAT BOONSWASDI ; 252 PP. ISBN 974-577-330-1

The purpose of this research was to study the performance and its problems of the instructional supportive function supervisors attached to the education region under the Jurisdiction of the Department of General Education.

Seventy six copies of questionnaire were sent to the population which were the instructional supportive function supervisors attached to the education region under the Jurisdiction of the Department of General Education, and 74 copies, counted for 99.37 percent, were completed and returned. The data were analyzed by means of frequency distribution and percentage. Besides questionnaire, the researcher had studied other documents and the data were content analyzed.

Finding :

Each instructional supportive function supervisor has done his performance only the assigned duties. Most of them have mostly done their duties in the aspect of supervision, following-up, and evaluation. They have done by means of informing the schools about supervision program, following-up program, evaluating program, and supervising asked for by school. In the aspects of planning in the accordance with the policy of the Jurisdiction of the Department of General Education, they have done less than the former by means of having objective, goal and main point policy analyzed. Other assigned tasks, they have done for the Regional Supervision Unit and The Office of Regional Education.

The three main problems were found in budgetting, lacking of supervision instruments and having no chance to participate in a training program, conference, and seminar to develop themselves.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ *Jomjan Jitmanee*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Valairat Boonswasdi*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด พร้อมทั้งคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ความรู้ แนวทาง ตลอดจนกำลังใจตลอดมา

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณา ตรวจ ปรับ แก้ไข และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน ประจำเขตการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ อาจารย์เชวงเวช เผือกผ่อง อาจารย์ประพันธ์ บุรมรา คุณศิริพร อัจฉริยวิทย์กุล ตลอดจนเพื่อนนิสิต ภาควิชาบริหารการศึกษา รุ่น 26 ทุกคน ที่ได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการประสานงาน ขอความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาโดยตลอด

ตลอดระยะเวลาของการทำวิจัยครั้งนี้ คุณขวัญใจ จิตรมณี ภริยาผู้วิจัย ได้ปฏิบัติหน้าที่แทนในส่วนที่เป็นความรับผิดชอบของผู้วิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในกำลังใจที่มีค่านี้

ความดีและประโยชน์ทั้งหลายอันเกิดจากผลการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบแต่ คุณทวีป และ คุณประยูร จิตรมณี ผู้เป็นบุพการีของผู้วิจัย

จอมจันทร์ จิตรมณี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	
กิตติกรรมประกาศ	
รายการตารางประกอบ	

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
	ขอบเขตของการวิจัย	7
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
	คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	8
	วิธีดำเนินการวิจัย	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
	ความหมายของการนิเทศการศึกษา	13
	ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา	15
	ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา	18
	หลักการนิเทศการศึกษา	20
	กระบวนการทางการนิเทศการศึกษา	25
	หน้าที่ของศึกษานิเทศก์	28
	หน้าที่ของศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา	31
	หน้าที่ของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	หน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน	33
	ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
3	วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	52
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	52
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	52
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
	การสร้างเครื่องมือการวิจัย	55
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	55
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	56
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม .	60
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ฝ่าย	
	นิเทศงานสนับสนุนการสอน ประจำเขตการศึกษา สังกัด	
	กรมสามัญศึกษา	61
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของ	
	ศึกษานิเทศก์ ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน ประจำเขตการศึกษา	
	สังกัดกรมสามัญศึกษา	145
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร	159
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	170
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	170
	วิธีดำเนินการวิจัย	170

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผลการวิจัย	171
	อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	181
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	195
	บรรณานุกรม	196
	ภาคผนวก	200
	ประวัติผู้วิจัย	252

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนศึกษานิเทศก์ ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน ประจำเขตการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำแนกตามเขตการศึกษา	9
2	จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามเขตการศึกษา	53
3	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง ไปและ ได้รับคืนเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำแนกตามเขตการศึกษา	56
4	ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	59
5	การปฏิบัติงานทะเบียนวัดผล ของศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุน การสอน ประจำเขตการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา	62
6	การปฏิบัติงานแนะแนวการศึกษาของศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุน การสอน ประจำเขตการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา	70
7	การปฏิบัติงานธุรการ ของศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน ประจำเขตการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา	78
8	การปฏิบัติงานการเงินของศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน ประจำเขตการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา	84
9	การปฏิบัติงานการพัสดุของศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน ประจำเขตการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา	91
10	การปฏิบัติงานโภชนาการของศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน ประจำเขตการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา	98
11	การปฏิบัติงานอนามัยของศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน ประจำเขตการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา	105
12	การปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียนของศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุน การสอน-ประจำเขตการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา	114

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	การปฏิบัติงานนวัตกรรมและ โสตทัศนศึกษาของศึกษานิเทศก์ ฝ่ายนิเทศ งานสนับสนุนการสอน ประจำเขตการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา	121
14	การปฏิบัติงานห้องสมุดของศึกษานิเทศก์ ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน ประจำเขตการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา	129
15	การปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย	137
16	ปัญหาในการปฏิบัติงานทะเบียนวัดผล	145
17	ปัญหาในการปฏิบัติงานแนะแนวการศึกษา	147
18	ปัญหาในการปฏิบัติงานธุรการ	148
19	ปัญหาในการปฏิบัติงานการเงิน	149
20	ปัญหาในการปฏิบัติงานพัสดุ	151
21	ปัญหาในการปฏิบัติงานโภชนาการ	152
22	ปัญหาในการปฏิบัติงานอนามัยโรงเรียน	153
23	ปัญหาในการปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียน	155
24	ปัญหาในการปฏิบัติงานนวัตกรรมและ โสตทัศนศึกษา	156
25	ปัญหาในการปฏิบัติงานห้องสมุด	158
26	จำนวนเขตการศึกษาที่ได้จัดให้มีเอกสารการปฏิบัติงาน	159
27	จำนวนเขตการศึกษาที่ได้วางแผนปฏิบัติงาน/โครงการปฏิบัติงานของ ศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน ประจำปีงบประมาณ 2532 .	160
28	จำนวนโครงการของฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอนที่ปรากฏในแผน ปฏิบัติงาน/โครงการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ 2532 ของแต่ละ เขตการศึกษา	161

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
29	จำนวนโครงการในแผนปฏิบัติงาน/โครงการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน ประจำปีงบประมาณ 2532 จำแนกตาม ลักษณะโครงการ	162
30	จำนวนโรงเรียนที่ได้รับการนิเทศทุกเขตการศึกษา จำแนกตามงานใน ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน ประจำปีงบประมาณ 2532	163
31	ผลผลิตเป็นเอกสารของแต่ละงานรวมทุกเขตการศึกษา ตลอด ปีงบประมาณ 2532	164
32	จำนวนผู้เข้าประชุม อบรม สัมมนา ของแต่ละงาน รวมทุกเขตการศึกษา ในปีงบประมาณ 2532	165
33	ผลผลิตที่เป็นงานวิจัยของแต่ละงาน รวมทุกเขตการศึกษา ในปีงบประมาณ 2532 คิดหน่วยเป็นเรื่องและเล่ม	166
34	จำนวนเขตการศึกษา ที่ได้ปฏิบัติเกี่ยวกับบันทึกการนิเทศการศึกษา	167
35	จำนวนเขตการศึกษาที่ได้ปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงาน/โครงการปฏิบัติงาน ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2532 ครบถ้วนทุก โครงการ	168